CINEBAIX
C/ Joan Batllori, 21 | 08980 Sant Feliu de Llobregat
93 666 18 59 | cinebaix@cinebaix.com
www.cinebaix.cat
Segueix-nos a:

Sacamantecas

Direcció: David P. Sañudo **Guió:** Sergio Granda, David P. Sañudo (història original: Asier Guerricaechevarría, Joanes Urkixo) **País:** Espanya **Durada:** 109 min **Any:** 2026 **Gènere:** *Thriller* **Interpretació:** Antonio de la Torre, Patricia López Arnaiz, Josean Bengoetxea, Eneko Sagardoy... **Música:** Beatriz López-Nogales **Fotografia:** Kenneth Oribe **Distribuïdora:** The Walt Disney Company **Estrena a Espanya:** 06/11/2026
No recomanada per a menors de 16 anys, especialment recomanada per al foment de la igualtat de gènere
Versió original en eusquera, amb subtítols en espanyol

SINOPSI

Àlaba, finals del segle XIX. Mentre la III Guerra Carlista agonitza, diverses dones apareixen escanyades als afores de Vitòria. Ángela Berrosteguieta, germana d'una de les víctimes, arriba per buscar justícia, decidida a demostrar que Juan Díaz de Garayo, un pagès analfabet, és el responsable dels crims. Tanmateix, Pío Pinedo, cap dels algutzirs, s'enfronta a la manca de recursos en temps de guerra i a la pressió de les autoritats, que prefereixen amagar la creixent onada d'assassinats. (FilmAffinity)

CRÍTICA

El silenci glaçador del Sacamantecas i la veu de les seves víctimes: "Izena badu, bada"

Antonio de la Torre i Patricia López Arnaiz lideren una pel·lícula incòmoda sobre els crims de Garayo i la lluita de les famílies per aconseguir justícia

Sempre fa il·lusió veure una història de Vitòria al cinema. Reconèixer els seus **carrers** i les seves **places**, veure'ls vestits d'una altra època i imaginar com era la vida en aquells llocs per on avui passem sense parar gaire atenció. I a ***Sacamantecas***, **David Pérez Sañudo** d'alguna manera ho sabia.

La pel·lícula ens porta a una Vitòria del segle XIX envoltada de **boira, prats i camins** que costa encaixar en la imatge que tenim de la ciutat. Hi ha moments en què gairebé **se sent el fred** de la pantalla. La humitat al costat dels rius i el paisatge que envolta les escenes fan que entrem en aquella època abans de conèixer els personatges.

Aleshores, apareix **Juan Díaz de Garayo**. Un pla fix és suficient perquè Antonio de la Torre provoqui una inquietud que ens acompanyarà la resta de la pel·lícula. La seva presentació és un dels grans encerts de ***Sacamantecas***. No sabem res d'aquest home i ja és difícil mantenir i apartar la mirada.

Tan fàcil que seria centrar tota la història en Díaz de Garayo, ***Sacamantecas*** dedica temps a les dones assassinades i als qui les recorden. **Les víctimes conserven el seu nom**, la seva família i una vida que importa conèixer també. **"Izena badu, bada"**, es diu a la pel·lícula: si té nom, existeix. I aquesta cura es nota en com s'explica, en l'espai que els dona i en l'atenció a les famílies. Tot això, sense treure del centre Díaz de Garayo, que és ell el centre de la història.

Dividida en capítols, amb l'eusquera com a llengua principal i moments en castellà, la pel·lícula transcorre en una ciutat marcada per la guerra carlina. Vitòria, com repeteixen a la pel·lícula. Encara faltava un segle perquè l'Ajuntament aprovés, l'estiu de 1979, el seu nom complet, Vitoria-Gasteiz.

Escoltar-ho així també ajuda a prendre distància amb el present. Una cosa semblant passa amb Gamarra. Allà ocorren diversos assassinats. Per als qui associem aquesta zona a les naus i la indústria, sorprèn trobar el paisatge obert, de riu i prats de la pel·lícula.

La baralla de les famílies per fer-se escoltar

La **guerra carlista** ocupa les preocupacions de la ciutat mentre les famílies de les víctimes demanen que s'investiguin els assassinats. La pel·lícula explica com viuen aquesta **pèrdua** i la **frustració** de sentir que no els fan cas.

"Ells tenen la seva guerra, nosaltres la nostra", diu la familiar d'una de les víctimes. Mentre les autoritats troben en el conflicte una explicació per a les morts, les dones reclamen que algú s'aturi a mirar què passa.

[...]

Per als que vivim a Àlaba, descobrir al cinema una història que va passar als carrers que trepitgem diàriament ja desperta curiositat. ***Sacamantecas*** hi afegeix la boira, la ràbia de Patricia López Arnaiz i els silencis d'Antonio de la Torre. Val la pena seure a la butaca i deixar que ens l'expliquin.

Pablo González – gasteizhoy.com